

[Hølvæg Petersen.]

ved, at islændingene i meget højere grad end andre har været i forgrunden i arbejdet med håndskrifterne.

Hvad angår det kriterium, på grundlag af hvilket aflevering skal finde sted, er der et punkt, hvor vi strides meget stærkt, og hvor synspunkterne står stærkt mod hinanden. Det har været stillet som betingelse fra det konservative mindretal, at der skulle ske en ændring af dette kriterium. Man har ment, at det var for vidtgående og uklart, og det ærede medlem hr. Poul Møller gennemgik meget udførligt mange af de kritiske synspunkter, som han og den gruppe, der slutter sig til ham, er inde på. Man siger, at det gælder om at finde en sådan udformning af kriteriet, at den kan accepteres af danske videnskabsmænd. Det ærede medlem pegede her på den nordiske løsning; en nordisk institution skulle være en mulighed, men her er det nødvendigt at sige, at selv om vi nu i folketingsudvalget og her i folketinget kunne enes om et forslag i denne retning, er det ikke nok. Der er en anden part i sagen: Island. Der blev i 1961 — hvad man end mener om tilblivelseshistorien — med Island opnået enighed om en anden fremgangsmåde, en overførelse af håndskrifterne, baseret på det kriterium, der findes i lovforslagets § 1, stk. 3, hvori der tales om aflevering af håndskrifter, som vides eller med betydelig sikkerhed må antages at være forfattet af eller oversat af en islænding, og som indholdsmæssigt alene eller i overvejende grad vedrører Island og islandske forhold. Det er et kriterium, der efter professor Skautrup og rigsbibliotekar Palle Birkelunds opfattelse er tilstrækkelig klart og af en sådan karakter, at det også set fra et forsknings-synspunkt skulle give mulighed for en forsvarlig og rationel deling af såvel Den arnamagnæanske Samling som det kongelige biblioteks islandske håndskrifter.

Vi ved, at man ikke i Island har ændret indstilling på dette område. Det er, som det ærede medlem hr. Poul Møller nævnte, klart tilkendegivet af den islandske undervisningsminister, at man ikke mener at kunne gå i forhandling om en ændring. Det kan man sige er beklageligt, men jeg beder om, at man husker, at Island nu i mere end 3 år har ventet på, at der på ny

skulle ske en bekræftelse af den lov, der blev vedtaget her i folketinget i 1961 af et stort flertal. Vi kan ikke fortænke det islandske folk eller dets ledere i, at man nu forventer, at sagen løses på det grundlag, der foreligger i loven fra 1961. Derfor har flertallet ikke ment, at der var noget fornuftigt formål forbundet med at nedsætte et underudvalg, der skulle rejse til Island for at tage kontakt med parlamentarikere, der ikke ønsker at forhandle om en ændring af kriteriet. Det nytter ikke, at vi her kan enes med videnskabsmændene om en anden løsning, når den islandske undervisningsminister, de islandske politikere og det islandske folk har en anden indstilling over for hele dette problem.

Det ærede medlem hr. Dupont var også inde på kriteriet og henviste i denne sammenhæng til en kronik af professor Westergård-Nielsen, hvori han redegør for et drømmesyn om en deling efter et alfabetisk kriterium. Westergård-Nielsen ramte plet, da han i slutningen af sin kronik skrev om samspillet mellem de to nordiske centre, mellem det danske og det islandske center. Det vil, sagde han, være at foretrække, at man har to centre fremfor ét studiecenter, der løber en risiko for at stagnere. Dette synspunkt svarer ganske til, hvad flertallet går ind for. Der ligger noget særdeles frugtbart i den betragtning, som Westergård-Nielsen her anfører, og som han formentlig vedstår den dag i dag. Men ser vi på kriteriet igen og den måde, hvorpå der skal arbejdes med dette kriterium, synes jeg nok, at lovforslagets fremgangsmåde er noget mere betryggende end den, Westergård-Nielsen peger på.

Der anføres i lovforslaget nogle regler for, hvordan arbejdet med delingen skal foregå. Der skal udpeges to videnskabsmænd fra hvert af landene. I tilfælde af uenighed skal den danske statsminister træde ind i sagen. Den højtærede undervisningsminister har i denne sammenhæng over for udvalget bekræftet, at statsministeren i tilfælde af uenighed, inden den endelige afgørelse foreligger, vil søge bistand hos en på dette område sagkyndig, internationalt kendt forsker uden for Norden. Jeg er ikke i tvivl om, at det grundlag, der nu er tilvejebragt — og jeg henviser her til de bemærkninger, jeg gjorde om forudsætning-